

GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY

Departament Rolnictwa

Informacja sygnalna

Wyniki wstępne

Warszawa, 2012-12-19

BADANIE PRODUKCJI ROŚLINNEJ

WYNIKOWY SZACUNEK PRODUKCJI GŁÓWNYCH ZIEMIOPŁODÓW ROLNYCH I OGRODNICZYCH W 2012 R. ¹⁾

Wyniki szacunku wynikowego produkcji głównych upraw rolnych i ogrodniczych w 2012 r. przedstawiają się następująco:

- zbiory **zbóż ogółem** szacuje się na ok. 28,5 mln t, tj. o 6,6% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o 6,8% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010; w tym zbiory **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** szacuje się na ok. 24,4 mln t, tj. o 0,6% więcej od uzyskanych w 2011 r. i o 2,0% mniej od średnich zbiorów z pięcioletki 2006-2010,
- zbiory **rzepaku i rzepiku** ocenia się na ok. 1,9 mln t, tj. o 2,2% więcej od zbiorów ubiegłorocznych i o 10,3% mniej niż w pięcioletku,
- zbiory **ziemniaków** ocenia się na 9,0 mln t, tj. o 3,4% mniej od zbiorów uzyskanych w 2011 r. i o 8,5% mniej od średnich zbiorów z lat 2006-2010,
- zbiory **buraków cukrowych** szacuje się na ok. 11,6 mln t, tj. o 0,6% mniej od ubiegłorocznych i o 8,0% więcej od średnich zbiorów z lat 2006-2010,
- zbiory **warzyw gruntowych** ocenia się na 4,6 mln t, tj. o 5,2% mniej od wysokich zbiorów uzyskanych w 2011 r.,
- zbiory **owoców z drzew** szacuje się na 3,3 mln t, tj. o 13,9% więcej od zbiorów ubiegłorocznych,
- zbiory **owoców jagodowych** szacuje się na 0,6 mln t, tj. o 5,0% więcej od zbiorów 2011 r.

¹⁾Informacja zawiera wyniki trzeciego, tzw. wynikowego szacunku plonów i zbiorów zbóż, rzepaku i rzepiku, ziemniaków, buraków cukrowych, warzyw gruntowych, owoców z drzew i krzewów owocowych oraz upraw jagodowych, opracowanego na podstawie badań reprezentacyjnych plonów upraw, przeprowadzonych w wylosowanych gospodarstwach indywidualnych, wyników sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek oraz ocen i ekspertyz przeprowadzonych w listopadzie br. Oceny i ekspertyzy przeprowadzili rzeczoznawcy GUS, poczynając od szczebla gminnego na podstawie lustracji pól i sadów. Powierzchnię upraw przyjęto wg szacunków rzeczoznawców terenowych GUS oraz na podstawie sprawozdawczości z gospodarstw państwowych, spółdzielczych i spółek.

Opracowanie:

Departament Rolnictwa

Rozpowszechnianie:

Kontakt w sprawach merytorycznych: S. Niszczota tel. 22 608 33 53, Dariusz Miziołek 22 608 33 79

Rzecznik Prasowy Prezesa GUS: tel. 22 608 34 75, fax 22 608 38 68, e-mail: rzecznik@stat.gov.pl

Pokój Prasowy w holu głównym (do bezpośredniego odbioru materiałów prasowych) czynny w dniach publikowania o godz. 14:00

Internet: www.stat.gov.pl

Korzystny wpływ na kształtowanie się produkcji roślinnej w bieżącym roku miały przede wszystkim:

- ◆ sprzyjające warunki agrometeorologiczne w okresie siewów i pierwszej fazy wegetacji zbóż ozimych,
- ◆ dobre wyrośnięcie i rozkrzewienie zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego w końcowej fazie wzrostu jesienią 2011 r.,
- ◆ na ogół dobry stan plantacji zbóż i rzepaku pozostawionych do dalszej wegetacji (plantacje przemarznięte zostały zaorane),
- ◆ wczesne ruszenie wegetacji już w połowie marca umożliwiło rozpoczęcie wiosennych przesiewów po zaoranych oziminach oraz wydłużyło okres wegetacji upraw,
- ◆ przeprowadzenie w optymalnych terminach agrotechnicznych i sprzyjających warunkach agrometeorologicznych siewów zbóż jarych,
- ◆ bardzo dobre plonowanie zbóż jarych oraz rzepaku jarego,
- ◆ zwiększenie w strukturze zasiewów kukurydzy na ziarno, która posiada znaczny potencjał plonotwórczy,
- ◆ korzystne warunki atmosferyczne podczas zbioru zbóż i rzepaku, umożliwiające zbiór bez strat,
- ◆ niska wilgotność ziarna zbóż zapewniająca sprawne omłoty,
- ◆ sprzyjające warunki agrometeorologiczne dla plonowania upraw okopowych,
- ◆ długi okres wegetacji i bardzo korzystne warunki w końcowej fazie wegetacji i podczas zbiorów buraków cukrowych,
- ◆ poprawiająca się agrotechnika w uprawie ziemniaka. Z uprawy ziemniaków (przy zmniejszającej się powierzchni jego uprawy) rezygnują z reguły mniejsze gospodarstwa rolne stosujące niskonakładową technologię uprawy,
- ◆ realizacja inwestycji w gospodarstwach rolnych z wykorzystaniem środków UE zwiększająca dostępność nowoczesnych maszyn do uprawy roli, siewu i zbioru ziemniaków.

Niekorzystnie natomiast wpłynęły:

- ◆ trudne warunki zimowania upraw (zaorano około 25% zasianej powierzchni zbóż ozimych oraz 32% zasianej powierzchni rzepaku i rzepiku ozimego),
- ◆ znaczne wymarznienie zbóż ozimych, szczególnie jęczmienia, pszenicy i pszenżyta w wyniku dużego spadku temperatury na wysokości węzła krzewienia pod koniec stycznia i w pierwszej połowie lutego, przy braku okrywy śnieżnej,

- ◆ konieczność wykonania przesiewów po zaoranych oziminach (niedobory kwalifikowanego materiału siewnego powodowały konieczność dokonywania przesiewów materiałem siewnym z różnych źródeł, często o niższej jakości),
- ◆ znacznie niższy niż w poprzednich latach areał uprawy zbóż ozimych posiadających wyższy potencjał plonotwórczy,
- ◆ lokalnie występujące ekstremalne zjawiska klimatyczne, tj. burze i nawałnice połączone z opadami gradu i silnym wiatrem.

PRZEBIEG WARUNKÓW AGROMETEOROLOGICZNYCH W OKRESIE OD JESIENI 2011 R. DO JESIENI 2012 R.

Przygotowanie pól pod zasiewy ozimin na jesieni 2011 r. z powodu miejscami znacznego przesuszenia gleby utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, tj. orek przedsięwziętych i siewów ozimin. Siewy zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku ozimego przeprowadzono jednak na ogół w optymalnych terminach agrotechnicznych, a wschody były wyrównane, lecz niezbyt szybkie. Do końca drugiej dekady października zakończono rozpoczęte we wrześniu siewy żyta i pszenżyta oraz pszenicy ozimej. Oziminy wysiane we wrześniu zaczęły się krzewić pod koniec października. W listopadzie warunki wilgotnościowe nie uległy zasadniczej poprawie. W grudniu poprawie uległo uwilgotnienie gleby, a wysoka jak na tę porę roku temperatura powietrza podtrzymywała wegetację. Wyjątkowo długa jesień spowodowała, że rośliny zbóż ozimych oraz rzepaku i rzepiku wyrosły i rozkrzewiły się bardzo dobrze, a nawet nadmiernie.

Jedynie w tych rejonach kraju gdzie w listopadzie wystąpił znaczny niedobór opadów obserwowano nieco słabsze wyrośnięcie ozimin.

Przebieg pogody w grudniu ubiegłego roku był jednak niezbyt korzystny dla hartowania ozimin i ich przechodzenia w stan zimowego spoczynku. Utrzymująca się wysoka jak tę porę roku temperatura powietrza, wzrastająca okresami powyżej 10°C zakłócała zimowy spoczynek roślin, powodując w wielu rejonach kraju przejściowe pobudzenie procesów życiowych ozimin. Ujemnym skutkiem tego procesu było osłabienie zimujących upraw i zmniejszenie ich mrozoodporności. Występujące w grudniu dobowe wahania temperatury powietrza powodowały także procesy zamarzania i rozmarzania wierzchniej warstwy gleby, co osłabiało system korzeniowy roślin. Warunki zimowania roślin w styczniu i lutym 2012 r. były niekorzystne dla roślin. W I dekadzie stycznia nadal utrzymywały się znacznie wyższe od normy temperatury powietrza (była to IV z kolei dekada z temperaturą

znacznie powyżej normy), co powodowało dalsze zakłócenia w zimowym spoczynku roślin. Notowane zaś w III dekadzie stycznia oraz w I i II dekadzie lutego spadki temperatury dochodzące do $-25\text{ }^{\circ}\text{C}$ i poniżej, przy niedostatecznej pokrywie śnieżnej lub jej braku, spowodowały znaczne straty w uprawach ozimych, głównie rzepaku ozimego, pszenicy ozimej i jęczmienia ozimego. Występujące w styczniu i lutym silne wysuszające wiatry podczas bardzo mroźnych dni i nocy powodowały wysmalanie roślin. W pierwszej dekadzie marca w całym kraju nadal trwała zimowa przerwa w wegetacji. W drugiej dekadzie marca wzrost średniej dobowej temperatury powietrza powyżej 5°C przyczynił się do wzmożenia procesów fizjologicznych roślin i na znacznym obszarze Polski w trzeciej dekadzie marca nastąpiło ruszenie wegetacji roślin ozimych i trwałych użytków zielonych. Korzystne warunki agrometeorologiczne umożliwiły wykonywanie pierwszych wiosennych prac polowych. Pod koniec miesiąca przystąpiono do siewów owsa, pszenicy jarej i jęczmienia jarego.

Badania polowe przeprowadzone przez rzeczoznawców terenowych GUS wykazały wystąpienie bardzo dużych strat w uprawach ozimych. Do zaorania zakwalifikowano około 30% powierzchni zasianych jesienią zbóż ozimych i rzepaku ozimego. Główną przyczyną wystąpienia szkód zimowych były silne mrozy, duże wahania temperatury powietrza i wysuszające wiatry. Na zaoranych polach zasiano zboża jare, w tym na znacznej powierzchni kukurydzę, a także rzepak jary.

W drugiej i trzeciej dekadzie kwietnia powszechnie sadzono ziemniaki, wykonywano siew buraków cukrowych, kukurydzy uprawianej na zielonkę i na ziarno. Na przeważającym obszarze kraju zakończono rozpoczęte pod koniec marca siewy zbóż jarych. Ciepła i słoneczna pogoda w drugiej połowie kwietnia sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do znacznego przyśpieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W trzeciej dekadzie kwietnia rozpoczęło się kwitnienie drzew owocowych. Uwilgotnienie wierzchniej warstwy gleby na początku okresu wegetacyjnego zabezpieczało potrzeby wodne roślin.

Warunki agrometeorologiczne w maju były zróżnicowane. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej połowie miesiąca sprzyjała powszechnie prowadzonym pracom polowym oraz przyczyniła się do przyśpieszenia tempa wzrostu i rozwoju roślin. W wyniku ochłodzenia występującego w drugiej połowie maja tempo wzrostu i rozwoju roślin uległo przejściowemu spowolnieniu. Występujący w ciągu miesiąca niedobór opadów deszczu, miejscami znaczny, przyczynił się do zmniejszenia zapasów wody w glebie. W wielu rejonach kraju wystąpiło przesuszenie wierzchniej warstwy gruntu. W pierwszej dekadzie maja kończono sadzenie ziemniaków, siewy buraków cukrowych oraz siewy kukurydzy uprawianej na ziarno

i zielonkę. Stopniowo w całym kraju pojawiały się wschody tych roślin. W drugiej i trzeciej dekadzie miesiąca pszenica jara, jęczmień jary i owies wchodziły w fazę strzelania w źdźbło, a miejscami pod koniec maja rozpoczęło się kłoszenie tych zbóż. Żyto, pszenżyto i pszenica ozima w drugiej i trzeciej dekadzie maja rozpoczęły kłoszenie. Pod koniec miesiąca na przeważającym obszarze kraju obserwowano kwitnienie żyta i pszenżyta, a lokalnie w ostatnich dniach maja rozpoczęło się kwitnienie pszenicy ozimej. W maju obficie kwitł rzepak ozimy. Zwiększone w tym czasie potrzeby wodne zbóż jarych i ozimych na przeważającym obszarze kraju nie były w pełni zaspokojone. W połowie maja trawy łąkowe wykłosiły się i rozpoczęło się ich kwitnienie, a pod koniec miesiąca w wielu rejonach Polski przystąpiono do zbioru pierwszego pokosu siana łąkowego. W czerwcu warunki agrometeorologiczne były bardzo zróżnicowane. Napływ chłodnego powietrza w pierwszej dekadzie miesiąca przyczynił się do przejściowego zwolnienia tempa wzrostu i rozwoju upraw. W drugiej i trzeciej dekadzie czerwca wysoka temperatura powietrza sprzyjała rozwojowi i dojrzewaniu upraw oraz prowadzeniu pielęgnacyjnych prac polowych. Występujące w ciągu miesiąca częste opady deszczu przyczyniły się do poprawy uwilgotnienia ornej warstwy gleby.

W czerwcu obserwowano kwitnienie zbóż jarych i ozimych oraz dojrzewanie rzepaku ozimego. Prawie w całym kraju w drugiej połowie miesiąca zakwitły ziemniaki, a żyto, pszenżyto i pszenica ozima weszły w fazę dojrzewania. W ciągu miesiąca na obszarze całego kraju powszechnie prowadzono sianokosy. Pod koniec czerwca zbiór pierwszego pokosu siana łąkowego i wieloletnich roślin motylkowych dobiegł końca. Częste opady deszczu utrudniały zbiór i dosuszanie siana.

Występujący w pierwszej dekadzie lipca na znacznym obszarze kraju niedobór opadów, przy utrzymującej się upalnej i słonecznej pogodzie spowodował niedobór wilgoci w glebie. W wielu rejonach Polski wystąpiło nadmierne przesuszenie gruntu. Upalna i słoneczna pogoda sprzyjała dojrzewaniu rzepaku i rzepiku oraz zbóż jarych i ozimych. W drugiej i trzeciej dekadzie lipca obserwowano zmienne warunki atmosferyczne. W wielu rejonach kraju wystąpiły gwałtowne opady deszczu, często o charakterze burzowym, gradobicia oraz trąby powietrzne powodujące lokalnie zniszczenie i uszkodzenie upraw. Na ogół w drugiej i trzeciej dekadzie lipca w całym kraju opady deszczu zapewniły dobre, a czasami nawet nadmierne uwilgotnienie gleby.

Częste deszcze nieco utrudniały prowadzenie żniw również w sierpniu, jednak miały korzystny wpływ na dalszą vegetację roślin okopowych oraz wzrost traw na trwałych użytkach zielonych. Rozpoczęte w trzeciej dekadzie lipca żniwa zbóż ozimych na

przeważającym obszarze kraju zakończono w drugiej połowie sierpnia, natomiast sprzęt zbóż jarych zakończono w trzeciej dekadzie miesiąca. W sierpniu trwał zbiór liści tytoniu, a w trzeciej dekadzie miesiąca przystąpiono do zbioru kukurydzy na zielonkę i lokalnie rozpoczęto wykopki ziemniaków.

Tabl. 1. Temperatura powietrza i opady w okresie od jesieni 2011 r. do jesieni 2012 r.

Wyszczególnienie	<i>Średnia krajowa temperatura powietrza</i>		<i>Średnie krajowe sumy opadów</i>	
	°C	odchylenie od normy ^{a)}	mm	% normy ^{a)}
JESIEŃ ^{b)} 2011				
Wrzesień	14,9	2,0	31,8	57,8
Październik	8,6	0,3	32,0	71,0
Listopad	3,2	0,2	3,0	6,5
ZIMA ^{b)} 2011/2012				
Grudzień	2,7	2,8	41,2	97,3
Styczeń	-0,7	1,1	57,4	179,6
Luty	-5,8	-4,9	32,6	119,1
WIOSNA ^{b)} 2012				
Marzec	4,7	2,0	19,8	58,7
Kwiecień	8,9	1,5	40,0	100,5
Maj	14,5	1,6	44,2	76,8
LATO ^{b)} 2012				
Czerwiec	16,4	0,7	91,8	121,0
Lipiec	19,5	2,0	93,7	116,7
Sierpień	18,4	1,1	66,8	101,7
JESIEŃ ^{b)} 2012				
Wrzesień	14,3	1,3	42,4	74,2
Październik	8,3	-0,02	59,1	132,5
Listopad	5,5	2,5	40,3	96,5

a) jako normę IMiGW przyjmuje od 2002 r. średnie z lat 1971-2000

b) średnie miesięczne /obliczenia GUS na podstawie danych IMiGW/.

Ciepła, słoneczna i na ogół bezdeszczowa pogoda we wrześniu stwarzała dobre warunki dla prowadzenia zbiorów upraw. Rejonami jednak nadmierne przesuszenie gleby utrudniało wykonywanie jesiennych prac polowych, przede wszystkim orek przedsięwziętych i siewów ozimin. Na początku września kończono siewy rzepaku ozimego. W pierwszej połowie września zakończono zbiór kolejnego pokosu traw łąkowych i wieloletnich roślin motylkowych, kontynuowano rozpoczęte w sierpniu wykopki ziemniaków, a w trzeciej dekadzie września lokalnie przystąpiono do zbioru buraków cukrowych. W drugiej połowie

września rozpoczęto także zbiór kukurydzy na ziarno. Ciepła i słoneczna pogoda w pierwszej i drugiej dekadzie października stwarzała bardzo dobre warunki do zbioru upraw okopowych i pastewnych. Znaczne ochłodzenie połączone z opadami deszczu ze śniegiem i śniegu, które wystąpiło na obszarze całej Polski w trzeciej dekadzie października przejściowo zahamowało wegetację pozostających na polach upraw np. buraków cukrowych oraz roślin ozimych wysianych pod zbiory 2013 r. Ciepły, pogodny listopad przyczynił się do ożywienia wegetacji i dalszego wzrostu ozimin. W końcowej fazie jesiennej wegetacji zboża ozime i rzepak ozimy są bardzo dobrze, a czasami wręcz nadmiernie wyrosnięte. Rzeczoznawczy terenowi GUS stan zbóż ozimych w październiku br. ocenili jako nieco lepszy niż w roku ubiegłym, a rzepaku i rzepiku na poziomie zbliżonym do roku ubiegłego.

PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW ROLNYCH

Zboża

Według danych z szacunku wynikowego powierzchnia uprawy **zbóż ogółem** wyniosła ok. 7,7 mln ha i była niższa od ubiegłorocznej o 98,6 tys. ha (o 1,3%), a także niższa o 606,3 tys. ha (o 7,3%) od średniej z lat 2006-2010.

Plony zbóż ogółem oszacowano na 37,0 dt/ha, tj. o 2,7 dt/ha (o 7,9%) więcej od uzyskanych w 2011 r., a w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 - więcej o 4,8 dt/ha (o 14,9%).

Zbiory zbóż ogółem szacuje się na ok. 28,5 mln t, tj. o blisko 1,8 mln t (o 6,6%) więcej od uzyskanych w 2011 r., a w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 - więcej o ok. 1,8 mln t (o 6,8%).

Łączną powierzchnię **zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi** określono na ponad 7,1 mln ha, tj. o 313,0 tys. ha (o 4,2%) mniej od powierzchni ubiegłorocznej oraz o 861,1 tys. ha (o 10,9%) mniej w porównaniu do średniej z lat 2006-2010.

Plony zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi szacuje się na 34,6 dt/ha, tj. o 1,7 dt/ha (o 5,2%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym, oraz o 3,2 dt/ha (o 10,2%) więcej od średniej z lat 2006-2010.

Ocenia się, że wszystkie gatunki zbóż ozimych i jarych plonowały w bieżącym roku znacznie wyżej w porównaniu do roku ubiegłego. W porównaniu do średnich plonów z lat 2006-2010 plony również były wyższe, poza prosem, gdzie odnotowano spadek plonowania (o 4,5%).

Tabl. 2. Powierzchnia zasiewów, plony i zbiory zbóż

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
	Ogółem			
Powierzchnia w mln ha	8,3	7,8	7,7	98,7
Plony z 1 ha w dt	32,2	34,3	37,0	107,9
Zbiory w mln t	26,7	26,8	28,5	106,6
	w tym zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi			
Powierzchnia w mln ha	7,9	7,4	7,1	95,8
Plony z 1 ha w dt	31,4	32,9	34,6	105,2
Zbiory w mln t	24,9	24,3	24,4	100,6

a) Przeciętne roczne.

Zbiory zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi oszacowano na 24,4 mln t, tj. o blisko 0,2 mln t (o 0,6%) więcej od ubiegłorocznych, natomiast w porównaniu do średniej z lat 2006-2010 było to mniej o ponad 0,5 mln t (o 2,0%).

Tabl. 3. Struktura zasiewów zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012
	w %		
Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi	100,0	100,0	100,0
z tego:			
Pszenica ozima	23,7	26,2	19,4
Pszenica jara	4,2	4,4	10,0
Żyto	16,4	14,7	14,8
Jęczmień ozimy	2,5	3,1	2,2
Jęczmień jary	12,1	10,7	14,3
Owies	7,0	7,4	7,3
Pszennyto ozime	15,1	15,7	11,6
Pszennyto jare	1,5	1,5	2,4
Mieszanki zbożowe ozime	1,0	1,1	1,2
Mieszanki zbożowe jare	16,5	15,1	16,9

a) Przeciętne roczne.

Zboża intensywne (pszenicę, jęczmień i pszenżyto) zasiano na powierzchni prawie 4,2 mln ha, tj. mniej w porównaniu do powierzchni ubiegłorocznej o 316,3 tys. ha (o 7,0%). Udział powierzchni zbóż intensywnych w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 59,9% i jest to o 1,7 pkt proc. mniej od roku ubiegłego.

W grupie zbóż intensywnych zwiększyła się w porównaniu do 2011 r. powierzchnia uprawy zbóż jarych: pszenicy jarej – o 376,8 tys. ha (o 115,1%) oraz pszenżyta jarego – o 59,1 tys. ha (o 52,4%) oraz jęczmienia jarego – o 220,4 tys. ha (o 28,0%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia zasiewów zbóż ozimych: jęczmienia ozimego – o 77,8 tys. ha

(o 33,8%), pszenżyta ozimego – o 336,5 tys. ha (o 29,1%) i pszenicy ozimej - o 558,3 tys. ha (o 28,9 %). Przy niższej powierzchni uprawy zbóż intensywne i plonach tych zbóż, ocenionych na 38,2 dt/ha, tj. o 1,0 dt/ha (o 2,7%) wyższych od ubiegłorocznych, zbiory szacuje się na ok. 16,1 mln t, tj. o blisko 0,8 mln t (o 4,5%) mniej od uzyskanych w 2011 roku.

Zbóż ekstensywnych (żyta, owsa i mieszanek zbożowych) zasiano ponad 2,8 mln ha, tj. tylko nieco więcej (o 3,3 tys. ha - o 0,1%) w porównaniu do powierzchni w 2011 r., a ich udział w grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi wyniósł 40,1%, tj. o 1,7 pkt proc. więcej niż w roku ubiegłym.

W grupie zbóż ekstensywnych zwiększyła się powierzchnia uprawy mieszanek zbożowych jarych – o 75,9 tys. ha (o 6,8%) i ozimych – o 3,2 tys. ha (o 3,8%), natomiast zmniejszyła się powierzchnia uprawy owsa – o 32,4 tys. ha (o 5,9%) i żyta – o 43,4 tys. ha (o 4,0%). Przy nieco zwiększonej powierzchni uprawy zbóż ekstensywnych i wysokich plonach wyszacowanych na 29,2 dt/ha, tj. wyższych od uzyskanych w roku ubiegłym o 3,2 dt/ha (o 12,3%), ocenia się, że uzyskane zbiory są wyższe od ubiegłorocznych o około 0,9 mln t (o 12,5%) i wynoszą ok. 8,3 mln t.

W grupie zbóż podstawowych z mieszankami zbożowymi w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o 1012,8 tys. ha (o 22,6%) powierzchnia uprawy **zbóż ozimych** i wyniosła około 3,5 mln ha.

Tabl. 4. Plony zbóż ozimych

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	z 1 ha w dt			2011=100
Pszenica	41,4	42,8	43,3	101,2
Żyto	24,3	24,0	27,7	115,4
Jęczmień	39,2	37,5	38,5	102,7
Pszenżyto	33,5	33,9	34,2	100,9
Mieszanki zbożowe	29,9	30,8	31,3	101,6

a) Przeciętne roczne

Ocenia się, że plony **zbóż ozimych** wyniosły 36,0 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 0,5 dt/ha (o 1,4%). Najwyższe plony zbóż ozimych, powyżej 40,0 dt/ha, osiągnięto w województwach: opolskim (56,9 dt/ha), zachodniopomorskim (43,4 dt/ha), dolnośląskim (42,9 dt/ha) oraz pomorskim i warmińsko-mazurskim (po 41,0 dt/ha), natomiast najniższe plony zbóż ozimych poniżej 30,0 dt/ha uzyskano w województwach: łódzkim (27,1 dt/ha), mazowieckim (28,5 dt/ha), podlaskim (29,3 dt/ha) i świętokrzyskim (29,4 dt/ha).

Łączne zbiory zbóż ozimych szacuje się na około 12,5 mln t, tj. o 3,4 mln t (o 21,4%) mniej od ubiegłorocznych, w tym zbiory:

- pszenicy ozimej na ponad 5,9 mln t, tj. o 2,3 mln t (o 28,1%) mniej niż w 2011 r.;
- żyta na około 2,9 mln t, tj. o blisko 0,3 mln t (o 11,1%) więcej niż w roku ubiegłym;
- pszenżyta ozimego na ponad 2,8 mln t, tj. o ok. 1,1 mln t (o 28,5%) mniej niż w 2011 r.;
- jęczmienia ozimego na blisko 0,6 mln t, tj. o około 0,3 mln t (o 32,1%) mniej niż w 2011 r.;
- mieszanek zbożowych ozimych na blisko 0,3 mln t, tj. o 14,7 tys. t (o 5,7%) więcej niż w 2011 r.

Najwyższą produkcję ziarna zbóż ozimych, powyżej 1,2 mln t osiągnęły województwa mazowieckie i wielkopolskie, natomiast najmniejszą, poniżej 0,4 mln t, odnotowano w województwach: świętokrzyskim i małopolskim.

Powierzchnia **zbóż jarych** w porównaniu do zasiewów ubiegłorocznych zwiększyła się o blisko 700,0 tys. ha (o 24,2%) i wyniosła ok. 3,6 mln ha.

Plony **zbóż jarych** ocenia się na 33,2 dt/ha, tj. o 4,3 dt/ha (o 14,9%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym. Najwyższe plony zbóż jarych, powyżej 35,0 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim (43,0 dt/ha), dolnośląskim (38,7 dt/ha), wielkopolskim (37,1 dt/ha) i kujawsko-pomorskim (36,9 dt/ha), natomiast najniższe - poniżej 30,0 dt/ha w województwach: mazowieckim (28,0 dt/ha), świętokrzyskim (28,2 dt/ha) i podlaskim (28,6 dt/ha).

Tabl. 5. Plony zbóż jarych

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	z 1 ha w dt			2011=100
Pszenica	30,1	32,6	37,7	115,6
Jęczmień	29,8	31,3	35,6	113,7
Owies	24,1	25,3	28,6	113,0
Pszenżyto	26,1	27,5	31,5	114,5
Mieszanki zbożowe	26,5	27,9	30,6	109,7

a) Przeciętne roczne.

Zbiory zbóż jarych łącznie szacuje się na około 11,9 mln t, tj. o ok. 3,6 mln t (o 42,8%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym, w tym zbiory:

- pszenicy jarej na blisko 2,7 mln t, tj. o około 1,6 mln t (o 149,1%) więcej niż w 2011 r.;

- jęczmienia jarego na blisko 3,6 mln t, tj. o około 1,1 mln t (o 45,9%) więcej od zbiorów ubiegłorocznych;
- owsa na blisko 1,5 mln t, tj. o około 86,3 tys. t (o 6,2%) więcej niż w 2011 r.;
- pszenżyta jarego na ponad 0,5 mln t, tj. o 23,1 tys. t (o 74,5%) więcej niż w 2011 r.;
- mieszanek zbożowych jarych na ponad 3,6 mln t, tj. o około 532,1 tys. t (o 17,1%) więcej niż w roku ubiegłym.

Najwyższe zbiory zbóż jarych, powyżej 2,1 mln t uzyskało województwo mazowieckie (2,1 mln t), natomiast najniższe - poniżej 0,2 mln t uzyskano w województwach: śląskim i podkarpackim.

Na podstawie przeprowadzonych w bieżącym roku szacunków upraw rolnych stwierdzono, że znacznie zwiększyła się powierzchnia uprawy kukurydzy na ziarno. Powierzchnię uprawy kukurydzy na ziarno wyszacowano na 543,8 tys. ha. W porównaniu do roku ubiegłego zanotowano zwiększenie powierzchni jej uprawy o 210,5 tys. ha, tj. o 63,1%. Przy plonach ziarna kukurydzy wyszacowanych na 73,5 dt/ha, a więc o 1,7 dt/ha (o 2,4%) wyższych od ubiegłorocznych, zbiory ziarna kukurydzy wyniosły ponad 4,0 mln t, tj. o 1,6 mln t (o 67,0%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym.

Rzepak i rzepik

Powierzchnia uprawy rzepaku i rzepiku (ozimego i jarego łącznie) wyniosła w bieżącym roku 720,3 tys. ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o około 109,8 tys. ha (o 13,2%) i również mniejsza o 69,3 tys. ha (o 8,8%) od średniej z lat 2006-2010. Zasiewy rzepaku i rzepiku jarego stanowiły 11,8% ogólnej powierzchni uprawy rzepaku i rzepiku (w roku 2011 – tylko 6,4%).

Uzyskane w tym roku plony rzepaku i rzepiku wyszacowano na 26,4 dt/ha, a więc były one o 4,0 dt/ha (o 17,9%) wyższe od ubiegłorocznych i o 0,5 dt/ha (o 1,9%) niższe od średniej z lat 2006-2010. Zbiory rzepaku i rzepiku szacuje się na ponad 1,9 mln t, tj. o ponad 0,4 mln t, (o 2,2%) więcej od uzyskanych w roku ubiegłym oraz o około 0,2 mln t, tj. o 10,3% mniej od średniej z lat 2006-2010.

Tabl. 6. Produkcja rzepaku i rzepiku

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
Powierzchnia w tys. ha	789,6	830,1	720,3	86,8
Plony z 1 ha w dt	26,9	22,4	26,4	117,9
Zbiory w tys. t	2122,5	1861,8	1902,9	102,2

a) *Przeciętne roczne.*

Wyższe od ubiegłorocznych zbiory rzepaku i rzepiku odnotowano w 10 województwach, przy czym w 2 województwach wzrost zbiorów był wynikiem uzyskania wysokich plonów, przy obniżonej powierzchni uprawy. W pozostałych 8 województwach wzrost zbiorów nastąpił w wyniku zwiększenia zarówno powierzchni uprawy, jak i wyższych od ubiegłorocznych plonów.

Największe zbiory rzepaku i rzepiku, powyżej 200,0 tys. ton, uzyskano w województwach: zachodniopomorskim (308,5 tys. t), dolnośląskim (268,4 tys. t) i wielkopolskim (203,8 tys. t), natomiast najmniejsze, poniżej 20,0 tys. ton odnotowano w województwach: małopolskim (14,4 tys. t) i łódzkim (18,8 tys. t).

Ziemniaki

Powierzchnia uprawy ziemniaków w bieżącym roku wyniosła blisko 0,4 mln ha i była mniejsza od ubiegłorocznej o 33,4 tys. ha (o 8,2%) oraz mniejsza o 151,9 tys. ha (o 28,9%) od średniej z lat 2006-2010.

Tabl. 7. Produkcja ziemniaków

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
Powierzchnia w mln ha	0,5	0,4	0,4	91,8
Plony z 1 ha w dt	188	230	242	105,2
Zbiory w mln t	9,9	9,4	9,0	96,6

a) Przeciętne roczne.

Plony ziemniaków wyniosły 242 dt/ha i w porównaniu do roku ubiegłego zwiększyły się o 12 dt/ha (o 5,2%). Tegoroczne plony ziemniaków były również wyższe o 54 dt/ha (o 28,7%) od średnich plonów z lat 2006-2010. Najwyższe plony, powyżej 260 dt/ha uzyskano w województwach: opolskim (309 dt/ha), dolnośląskim (278 dt/ha), wielkopolskim (273 dt/ha) i łódzkim (266 dt/ha), a najniższe, poniżej 200 dt/ha odnotowano w województwie świętokrzyskim (199 dt/ha).

Zbiory ziemniaków w bieżącym roku wyniosły nieco ponad 9,0 mln t, a więc były niższe o 0,3 mln t (o 3,4%) od ubiegłorocznych i niższe o 0,8 mln t (o 8,5%) od średnich zbiorów z lat 2006-2010.

Największą produkcję ziemniaków odnotowano w województwach: łódzkim i wielkopolskim (po 1,1 mln t) oraz mazowieckim (1,0 mln t), natomiast najniższe zbiory nie przekraczające 250,0 tys. t odnotowano w województwach: śląskim (184,3 tys. t) i warmińsko-mazurskim (211,1 tys. t).

Buraki cukrowe

Do pierwszych siewów buraków cukrowych w wielu rejonach kraju przystąpiono już w końcu marca bieżącego roku. Znaczne ochłodzenie z przymrozkami i opadami śniegu występujące na przełomie marca i kwietnia zahamowało siewy buraków cukrowych. W drugiej połowie kwietnia warunki atmosferyczne poprawiły się i rolnicy prowadzili dalsze siewy buraków cukrowych na plantacjach. Ze względu na chłodne noce wschody roślin były powolne, przeciągały się w czasie, a na niektórych plantacjach pojawiły się choroby zgorzelowe. Poprawa pogody w maju spowodowała intensywny wzrost buraka cukrowego, a w połowie czerwca rośliny zakryły już międzyrzędzia. Obsada roślin na większości plantacji była bardzo dobra i wynosiła około 95 tys. sztuk na hektar. Ciepła i wilgotna pogoda w lipcu spowodowała, że na plantacjach pojawiły się pierwsze objawy chwościka. Lokalne gradobicia i ulewne deszcze uszkodziły rośliny buraków cukrowych na niektórych plantacjach. Sierpień i wrzesień były na ogół sprzyjające dla wegetacji buraków cukrowych. W rejonach południowo-wschodniej Polski, na skutek zbyt małych opadów deszczu i nadmiernego przesuszenia gleby plonowanie buraków cukrowych było nieco niższe. Długa i ciepła jesień sprzyjała zarówno dorastaniu korzeni buraka, jak i gromadzeniu w nich cukru (wysoka polaryzacja). Załamanie pogody na przełomie października i listopada, spadki temperatury powietrza połączone z opadami deszczu ze śniegiem i śniegu znacznie utrudniły zbiór buraków cukrowych, ale jednocześnie go przyspieszyły. W większości rejonów uprawy buraków cukrowych ich zbiór zakończono w II dekadzie listopada.

Według wynikowego szacunku powierzchnia uprawy buraków cukrowych wyniosła 212,0 tys. ha i była nieco wyższa od ubiegłorocznej (o 8,5 tys. ha, tj. o 4,2%), natomiast była o 8,6 tys. ha (o 3,9%) niższa od średniej z lat 2006-2010.

Plony buraków cukrowych w bieżącym roku szacuje się na 547 dt/ha, tj. o 27 dt/ha (o 4,7 %) mniej od plonów uzyskanych w roku ubiegłym, natomiast od średniej z lat 2006-2010 - więcej o 60 dt/ha (o 12,3%).

Najwyższe plony przekraczające 570 dt/ha wyszacowano w województwach: dolnośląskim (594 dt/ha), opolskim (593 dt/ha) i małopolskim (579 dt/ha), a najniższe, poniżej 500 dt/ha, w województwach: mazowieckim (455 dt/ha), warmińsko-mazurskim (476 dt/ha) i lubuskim (483 dt/ha).

Tabl. 8. Produkcja buraków cukrowych

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012 ^{b)}	
	w liczbach bezwzględnych			2011=100
Powierzchnia w tys. ha	220,7	203,5	212,0	104,2
Plony z 1 ha w dt	487	574	547	95,3
Zbiory w mln t	10,7	11,7	11,6	99,4

a) *Przeciętne roczne* b) *Szacunek wyników*.

Zbiory buraków cukrowych w bieżącym roku określa się na blisko 11,6 mln t, tj. o ok. 74,6 tys. dt (o 0,6 %) mniej od zbiorów uzyskanych w roku ubiegłym i o ok. 0,9 mln t (o 8,0 %) więcej od średniej z lat 2006-2010.

Największą produkcję buraków cukrowych powyżej 2,0 mln t odnotowano w województwach: wielkopolskim (ok. 2,6 mln t), kujawsko-pomorskim (ok. 2,2 mln t), zaś najmniejszą poniżej 100,0 tys. t w województwach: podlaskim (5,9 tys. t), małopolskim (59,1 tys. t) i śląskim (86,2 tys. t).

Siano łąkowe

Zima nie spowodowała szkód na trwałych użytkach zielonych, a ich stan po zimie 2011/2012 był na ogół bardzo dobry. Niewielka tej zimy pokrywa śnieżna podczas wiosennego topnienia śniegu nie powodowała na łąkach i pastwiskach zastoisk wody, podtopień i rozlewisk. Jedynym niekorzystnym zjawiskiem dla wegetacji trwałych użytków zielonych występującym tej wiosny były majowe chłodne noce. Powodowały one nieco gorsze krzewienie się traw, przez co obserwowano mniejsze zagęszczanie runi oraz przejściowo mniejszą intensywność przyrostu zielonej masy. W końcu maja i w pierwszej dekadzie czerwca słoneczna, ciepła, a nawet upalna bezdeszczowa pogoda pozwoliła na sprawne przeprowadzenie pierwszego pokosu siana łąkowego. Korzystna pogoda w tym okresie spowodowała, że w wielu rejonach kraju sianokosy przeprowadzono wcześniej, co przełożyło się na dobrą jakość szybko dosychającego siana. Można więc ocenić, że siano pierwszego pokosu było dobrej jakości i wysokiej wartości pokarmowej. Po sprzęcie pierwszego pokosu traw większość łąk nie była nawożona, co niekorzystnie wpłynęło na odrost runi pod zbiory kolejnego pokosu, ale także przyczynia się do zmiany składu gatunkowego runi przez ustępowanie roślin motylkowatych. Zmniejsza to zawartość białka i mikroelementów w paszy oraz pogarsza jej smakowość. Warunki meteorologiczne i zaopatrzenie roślin w wodę w końcu czerwca i w lipcu było na ogół dobre, stąd plony

i zbiory drugiego pokosu siana łąkowego były dość wysokie, choć występujące w lipcu częste opady nieco utrudniały sprzęt i przeszkadzały w szybkim suszeniu siana.

Po sprzęcie II pokosu nadal utrzymywały się korzystne warunki dla wzrostu roślinności łąkowej. Zaopatrzenie roślin w wodę było dobre, a czynnikiem ograniczającym plonowanie było słabe nawożenie. Runi łąkowej pod odrost III pokosu na większości łąk już nie nawożono, z wyjątkiem towarowych gospodarstw ukierunkowanych na produkcję mleka lub wołowiny.

Powierzchnia łąk trwałych w gospodarstwach rolnych wyniosła nieco ponad 2,5 mln ha i w porównaniu do 2011 r. zmniejszyła się o 2,6%. Plony z łąk trwałych (łącznie trzech pokosów) wyniosły 51,9 dt/ha i były wyższe od ubiegłorocznych o 1,4 dt/ha (o 2,8%).

Produkcja siana z łąk trwałych łącznie z trzech pokosów wyniosła blisko 13,1 mln t i była zbliżona do produkcji z 2011 r.

WARUNKI AGROMETEOROLOGICZNE PRODUKCJI UPRAW OGRODNICZYCH W 2012 R.

Mimo bardzo silnych mrozów w okresie zimowym 2011/2012 r., nie odnotowano na ogół dużych uszkodzeń w uprawach sadowniczych. Przezimowanie drzew owocowych było zróżnicowane w zależności od gatunku i położenia plantacji. Silne mrozy występujące od końca stycznia i w lutym spowodowały uszkodzenia tylko na niektórych z nich. Straty mrozowe dotyczyły głównie młodych nasadzeń oraz gatunków szczególnie wrażliwych na mróz, takich jak brzoskwinie i morele. Znacznym uszkodzeniom mrozowym zimą uległy natomiast plantacje truskawek. Część z nich została zaorana.

Wznowienie wegetacji wiosną było nieznacznie opóźnione, lecz drzewa kwitły przeważnie obficie. W niektórych rejonach kraju zapylenie ograniczone zostało przez skrócenie okresu kwitnienia oraz słaby oblot pszczół w tym czasie. Na ogół jednak warunki dla zawiązywania owoców były dobre. Szczególnie w Wielkopolsce, gdzie w poprzednim sezonie owocowanie było bardzo słabe, zaobserwowano obfite zawiązanie pąków kwiatowych.

Wiosennych przymrozków na ogół nie zanotowano, jedynie lokalnie w północnej części kraju uszkodzeniom przymrozkowym uległy kwiaty wiśni i grusz. Ilość zawiązków po czerwcowym opadzie była wystarczająca, a na niektórych plantacjach konieczne było nawet ich przerzedzanie. Na przeważającym obszarze kraju warunki wzrostu owoców w bieżącym

sezonie były korzystne (jedynie na terenach dotkniętych silnym gradobiciem, zanotowano znaczne uszkodzenia i bardzo duże straty w plonach). Szczególnie sprzyjające warunki dla dorastania owoców były jesienią, mimo zanotowanego we wrześniu na niektórych plantacjach braku dostatecznej ilości wilgoci w glebie oraz wystąpienia październikowych przymrozków. Potencjał produkcyjny owoców (zwłaszcza jabłek) był w bieżącym roku bardzo duży i pozwolił osiągnąć wysokie plony i zbiory większości gatunków.

Warunki tegorocznej wegetacji nie sprzyjały jedynie plonowaniu truskawek. Poza stratami mrozowymi, w niektórych rejonach wystąpiły wiosenne przymrozki, niedobór wilgoci w glebie (słabe zawiązywanie i drobnienie owoców oraz skrócenie zbiorów). Na niektórych plantacjach w końcowej fazie zbiorów wystąpił nadmiar opadów i gnicie owoców. Jedynie warunki wegetacji dla truskawek jesiennych były korzystniejsze.

Warunki agrometeorologiczne dla uprawy warzyw gruntowych były w bieżącym sezonie na ogół korzystne, choć dość zróżnicowane.

Siewy warzyw tylko w niektórych rejonach kraju były opóźnione, a warunki atmosferyczne na ogół sprzyjały wschodom roślin. Kwietniowy brak dostatecznej ilości wilgoci w glebie, został zrekompensowany w wyniku majowych i czerwcowych opadów deszczu. Dalsza wegetacja w miesiącach letnich przebiegała, w zależności od rejonu kraju, w bardzo zróżnicowanych warunkach (od wystąpienia nadmiaru wilgoci w glebie, aż po jej niedobory). W wielu rejonach wystąpiły uszkodzenia upraw spowodowane silnym gradobiciem. Na ogół jednak, poza rejonami dotkniętymi przez zjawiska ekstremalne, warunki dla wzrostu warzyw gruntowych były korzystne. Szczególnie jesienią zanotowano sprzyjające warunki dla dalszej wegetacji. Słoneczna i ciepła aura oraz wystarczająca ilość opadów wpłynęła korzystnie na przyrost masy warzyw i dobrego plonowania warzyw odmian późniejszych.

PRODUKCJA GŁÓWNYCH UPRAW OGRODNICZYCH

Warzywa gruntowe

W bieżącym roku ogólna **powierzchnia uprawy warzyw gruntowych z uwzględnieniem uprawy w ogrodach przydomowych** była nieco niższa od ubiegłorocznej. W porównaniu do roku ubiegłego odnotowano niewielki spadek powierzchni uprawy większości podstawowych gatunków. Wzrost areалу uprawy zanotowano jedynie dla kalafiorów i nieznaczny dla buraków ćwikłowych.

Zbiory warzyw gruntowych wyniosły 4553 tys. t, tj. o 5,2% mniej od dość wysokich zbiorów roku ubiegłego, przy czym spośród podstawowych gatunków, jedynie dla kalafiorów odnotowano wzrost produkcji. Natomiast największy spadek zbiorów zanotowano dla kapusty. Spadek produkcji większości gatunków warzyw gruntowych był wynikiem ograniczenia areалу ich uprawy oraz niższego plonowania.

Tabl. 9. Zbiory warzyw gruntowych

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w tys. t			2011=100
Ogółem	4565	4803	4553	94,8
kapusta	1195	1231	1140	92,6
kalafiory	220	236	246	104,2
cebula	649	677	642	94,9
marchew jadalna	853	887	835	94,1
buraki ćwikłowe	336	370	345	93,4
ogórki	269	297	283	95,2
pomidory	254	273	261	95,7
pozostałe ^{b)}	787	832	801	96,2

a) *Przeciętne roczne.* b) *Pietruszka, pory, selery, rzodkiewka, salata, rabarbar, szparagi, koper i inne.*

Szacuje się, że łączna produkcja **kapusty** wyniosła w bieżącym roku ok. 1,1 mln t, tj. o 7,4% mniej niż w 2011 r. Zmniejszenie zbiorów kapusty było wynikiem zarówno spadku plonów, jak i areálu jej uprawy. Chociaż w bieżącym roku warunki agrometeorologiczne sprzyjały dobremu plonowaniu kapusty, to w porównaniu do bardzo wysokiego plonowania z poprzedniego sezonu, odnotowano niższe plony tego gatunku warzyw.

Zbiory **kalafiorów** wyniosły 246 tys. t i były o 4,2% wyższe niż w roku ubiegłym. Niewielki wzrost produkcji w porównaniu do roku ubiegłego był wynikiem zwiększenia powierzchni uprawy, gdyż plonowanie tego gatunku warzyw w bieżącym roku było nieco niższe od bardzo wysokiego uzyskanego w poprzednim sezonie wegetacji. Jednak sprzyjające warunki, jakie wystąpiły jesienią przyczyniły się do uzyskania także w bieżącym roku bardzo wysokich plonów późnych odmian kalafiorów.

Produkcja **cebuli** w bieżącym roku ocenia się na ok. 642 tys. t, tj. o 5,1% mniej w porównaniu do zbiorów roku ubiegłego, przy zmniejszeniu powierzchni jej uprawy i nieznacznym wzroście plonowania. Cebula z tegorocznych zbiorów jest na ogół dobrej

jakości oraz dostatecznie zaschnięta, co przyczyni się do zwiększenia jej wartości przechowalniczej.

Warunki dla plonowania **warzyw korzeniowych**, w bieżącym roku, podobnie jak dla kapustnych, były korzystne. Warunki agrometeorologiczne, szczególnie jesienią sprzyjały przyrostowi masy korzeni. Uzyskane w bieżącym roku plony warzyw z tej grupy są wysokie, choć niższe od bardzo wysokich ubiegłorocznych. Jakość marchwi i buraków ćwikłowych z tegorocznych zbiorów jest także bardzo dobra. Produkcja **marchwi jadalnej** w bieżącym roku została oszacowana na 835 tys. t (o 5,9% mniej od uzyskanej w 2011 r.), natomiast produkcja **buraków ćwikłowych** na 345 tys. t (o 6,6% mniej).

W bieżącym roku warunki meteorologiczne sprzyjały także plonowaniu warzyw ciepłolubnych. Korzystny układ temperatur oraz dostateczna ilość wilgoci w glebie wpłynęły na uzyskanie plonów tylko nieco niższych od wysokich ubiegłorocznych. Tegoroczne zbiory **ogórków** były o 4,8% niższe od uzyskanych w 2011 r. i wyniosły 283 tys. t, natomiast produkcja **pomidorów** wyniosła 261 tys. t i była o 4,3% niższa od ubiegłorocznej. W porównaniu do poprzedniego sezonu także areał uprawy obu tych gatunków uległ niewielkiemu ograniczeniu.

Łączne zbiory **warzyw „pozostałych”** zostały oszacowane na 801 tys. t (o 3,8% niższej od uzyskanych w roku ubiegłym). Niewielki spadek produkcji warzyw z tej grupy wystąpił zarówno na skutek nieco niższego plonowania większości z nich oraz ograniczenia areału uprawy.

Owoce z drzew

W bieżącym roku produkcja owoców z drzew była bardzo wysoka i została oszacowana na 3286 tys. t, tj. o ok. 13,9% więcej od ubiegłorocznej i o ponad 30% więcej od średniej produkcji z lat 2006 - 2010. Niższa od ubiegłorocznej była jedynie produkcja moreli. Pomimo dość trudnych warunków dla przezimowania drzew owocowych, warunki ostatniego sezonu wegetacji były na ogół sprzyjające.

W sadach nie odnotowano na ogół istotnych uszkodzeń mrozowych i przymrozkowych, a kwitnienie i zawiązywanie owoców było obfite. Jednak o uzyskaniu tak wysokiej produkcji owoców z drzew zadecydowała przede wszystkim bardzo korzystna aura jesienią, sprzyjająca dorastaniu owoców. W bieżącym roku odnotowano rekordowe zbiory jabłek.

Tabl. 10. Zbiory owoców z drzew

Wyszczególnienie	2006- 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w tys. t			2011=100
Ogółem	2515	2884	3286	113,9
jabłonie	2136	2493	2877	115,4
grusze	58	63	65	103,0
śliwy	93	92	102	111,7
wiśnie	168	175	175	100,2
czereśnie	38	38	41	108,1
pozostałe ^{b)}	21	23	25	107,1
w tym orzechy włoskie	9	10	12	117,7

a) Przeciętne roczne. b) Morele, brzoskwinie, orzechy włoskie.

Szacuje się, że zbiory **jabłek** w bieżącym roku były o 15,4% wyższe od zbiorów ubiegłorocznych i o blisko 35% wyższe od średniej z lat 2006- 2010. Tegoroczną produkcję jabłek ocenia się na ok. 2877 tys. t. Było to wynikiem korzystnych warunków podczas wegetacji oraz bardzo dobrego plonowania, szczególnie odmian późniejszych. Wyjątkowo dobrze plonowały też w bieżącym sezonie jabłka w sadach przydomowych, przyczyniając się do osiągnięcia rekordowych zbiorów. Tegoroczna produkcja jabłek byłaby jeszcze większa, gdyby nie znaczne szkody w sadach jabłoniowych spowodowane silnymi gradobiciami, występującymi w miesiącach letnich. Część owoców została z tego powodu stracona, a część nadawała się jedynie do przemysłu. Największe straty gradowe zanotowano w okolicach Warki. Pomimo tych występujących lokalnie, niekorzystnych zjawisk i uszkodzeń owoców spowodowanych przez gradobicia, większość jabłek z tegorocznych zbiorów była dobrze wyrośnięta. Ze względu na bardzo korzystne warunki jesienią, produkcja jabłek została oszacowana nieco wyższej niż przewidywana we wrześniu.

Zbiory **gruszek** w 2012 roku wyniosły około 65 tys. t, tj. były o 3,0% wyższe od produkcji z poprzedniego sezonu wegetacji i o 10,6% wyższe w porównaniu ze średnią z lat 2006 – 2010. Spowodowane było to wzrostem plonowania tego gatunku. Podobnie jak w przypadku jabłek, część plantacji grusz ucierpiała z powodu gradu.

Produkcja **śliwek** w 2012 r. została oszacowana na 102 tys. t, tj. o 11,7% więcej od zbiorów roku poprzedniego i o 10,2% w porównaniu do średniej z lat 2006 – 2010. Plony śliwek, podobnie jak w przypadku gruszek, były w bieżącym roku wyższe od ubiegłorocznych (wzrost o 17,2%). Zanotowano szczególnie dobre owocowanie późniejszych odmian śliw.

Produkcja i plonowanie **wiśni** w bieżącym roku było zbliżone do ubiegłorocznego. Zbiory owoców tego gatunku szacuje się na ok. 175 tys. t. Zanotowano jednak duże zróżnicowanie w plonowaniu w zależności od rejonu kraju. W niektórych rejonach brak dostatecznej ilości wilgoci spowodował drobnienie wiśni, natomiast podczas zbiorów w wielu rejonach wystąpiły opady deszczu, co znacznie pogorszyło jakość owoców.

Zbiory **czereśni** wyniosły ok. 41 tys. t, tj. o 8,1% więcej od produkcji 2011 r., co było wynikiem wyższego plonowania tego gatunku. Jednak czereśnie, zwłaszcza odmian późniejszych, były często gorszej jakości z powodu spękania.

Łączna produkcja **brzoskwiń, moreli i orzechów włoskich** została oszacowana na 25 tys. t, tj. o 7,1% więcej od produkcji ubiegłorocznej. Jedynie dla moreli zanotowano w bieżącym roku spadek plonowania i zbiorów. Szacuje się natomiast znaczny wzrost zbiorów orzechów włoskich, co może być spowodowane wejściem w okres owocowania nowozałożonych plantacji. Zanotowano jednocześnie, że powierzchnia uprawy orzechów włoskich uległa w bieżącym roku znacznemu ograniczeniu.

Owoce z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Łączne zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły 557 tys. t i były o 5,0% wyższe od ubiegłorocznych. W bieżącym roku zanotowano wzrost produkcji większości gatunków owoców z tej grupy, z wyjątkiem truskawek, których zbiory oszacowano na poziomie blisko 10% niższym od ubiegłorocznego.

Tabl. 11. Zbiory owoców z krzewów owocowych i plantacji jagodowych

Wyszczególnienie	2006 - 2010 ^{a)}	2011	2012	
	w tys. t			2011=100
Ogółem	512	531	557	105,0
truskawki	184	166	150	90,4
maliny	73	118	127	107,7
porzeczki	185	170	195	114,7
agrest	15	15	16	111,8
pozostałe ^{b)}	55	62	69	111,3

a) Przeciętne roczne. b) Aronia, borówka wysoka oraz inne krzewy owocowe i plantacje jagodowe.

Do szacunku produkcji truskawek, podobnie jak w latach poprzednich, włączono areał uprawy tego gatunku z ogrodów przydomowych. Łączne zbiory **truskawek** w bieżącym roku wyniosły około 150 tys. t i były o 9,6% niższe od niezbyt wysokich zbiorów 2011 r. i aż o 18,5% niższe od średniej 2006 – 2010. Podczas zimy 2011/2012 plantacje truskawek uległy

znacznym uszkodzeniom mrozowym. Część z nich została zaorana, wobec czego areał uprawy truskawek uległ ograniczeniu. Ponadto plonowanie truskawek na przeważającym obszarze kraju było słabsze. Poza stratami mrozowymi w niektórych rejonach wystąpiły wiosenne przymrozki, niedobór wilgoci w glebie, a w końcowej fazie zbiorów nadmiar opadów i gnicie owoców. Zdecydowanie lepsze były warunki wegetacji dla truskawek jesiennych.

Łączne zbiory **porzeczek** wyniosły blisko 195 tys. t i były o 14,7% wyższe od słabych zbiorów uzyskanych w 2011 r. Podobnie jak w roku ubiegłym, odnotowano duże zróżnicowanie w plonowaniu w zależności od rejonu kraju. Dobre plonowanie porzeczek zanotowano w bieżącym roku w Wielkopolsce, gdzie w poprzednim roku produkcja tych owoców była bardzo słaba oraz na Lubelszczyźnie.

Produkcja **malin** w bieżącym roku była rekordowa i została oszacowana na 127 tys. t, tj. o 7,7% wyżej niż w także rekordowym roku 2011 r. Do osiągnięcia tak wysokiej produkcji przyczyniły się sprzyjające warunki owocowania, szczególnie dla odmian powtarzających, których udział w uprawie ma coraz większe znaczenie.

Zbiory **agrestu** były wyższe niż w roku ubiegłym (o 11,8%) i oszacowano je na około 16 tys. t. Plonowanie agrestu było także wyższe od ubiegłorocznego.

Łączne zbiory **pozostałych owoców** z krzewów owocowych i plantacji jagodowych wyniosły ponad 69 tys. t, tj. o 11,3% więcej niż w 2011 r. Przyczyniło się do tego zwiększenie plonowania i zbiorów borówki wysokiej oraz aronii. Powierzchnia uprawy borówki wysokiej z roku na rok systematycznie wzrasta, a w bieżącym roku plonowanie tego gatunku było bardzo dobre.

JESIENNA OCENA STANU UPRAW W 2012 ROKU

Warunki atmosferyczne tegorocznej jesieni były korzystne dla kiełkowania i wzrostu roślin ozimych chociaż we wrześniu były obawy, że brak opadów utrudni wschody i wegetację rzepaku. Październik okazał się jednak miesiącem dość ciepłym i dostatecznie wilgotnym sprawiając, że stan tych roślin poprawił się. Były również dobre warunki wschodów i wegetacji zbóż i poplonów ozimych. Listopad, pomimo obniżenia temperatury, był sprzyjający wegetacji i przygotowaniu roślin do przezimowania.

Uprawy ozime w końcowej fazie rozwoju jesienią 2012 r. - przed wejściem w stan zimowego spoczynku - są właściwie wyrosnięte i dobrze rozkrzewione, a przebieg pogody w listopadzie nie stwarza zagrożenia dla roślin. Istnieje niebezpieczeństwo, że nagły spadek temperatur w okresie wegetacji, bez okrywy śnieżnej może wpłynąć niekorzystnie na przezimowanie roślin.

Z oceny przeprowadzonej w listopadzie wynika, że zbóż ozimych pod zbiory 2013 r. zasiano ponad 4,3 mln ha, tj. o blisko 157 tys. ha mniej niż w roku ubiegłym, w tym:

- pszenicy ozimej zasiano ponad 1,8 mln ha,
- żyta ponad 1,1 mln ha,
- pszenżyta ozimego blisko 1,1 mln ha,
- jęczmienia ozimego 212,4 tys. ha,
- mieszanek zbożowych ozimych 89,2 tys. ha.

Powierzchnię obsianą rzepakiem ozimym szacuje się na około 775,7 tys. ha.

Stan zasiewów zbóż ozimych pod zbiory 2012 r. przed wejściem w stan zimowego spoczynku był lepszy od ubiegłorocznego. Oceniono go na 3,5 – 3,7 stopnia kwalifikacyjnego.

Najwyżej oceniono stan plantacji rzepaku ozimego na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego, jęczmienia ozimego i pszenicy ozimej na 3,7 stopnia, a żyta na 3,6 stopnia. Najniżej oceniono stan plantacji mieszanek zbożowych (3,5 stopnia).

W przekroju terytorialnym stan plantacji zbóż ozimych był bardzo zróżnicowany. Oceny stanu poszczególnych gatunków zbóż ozimych wahały się:

- ◆ dla pszenicy od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim do 4,3 w województwie opolskim i 4,0 stopni w województwach: lubelskim i świętokrzyskim.
- ◆ dla żyta od 3,3 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: podkarpackim i wielkopolskim do 4,2 w województwie śląskim.
- ◆ dla jęczmienia od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: mazowieckim i wielkopolskim do 4,2 w województwie opolskim,
- ◆ dla pszenżyta od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim do 4,1 w województwie opolskim i 4,0 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: lubelskim i świętokrzyskim,
- ◆ dla mieszanek zbożowych od 3,2 stopnia kwalifikacyjnego w województwie wielkopolskim do 4,3 w województwie śląskim.

Plantacje rzepaku i rzepiku ozimego oceniono na 3,8 stopnia kwalifikacyjnego. Oceny plantacji wahały się od 3,4 stopnia kwalifikacyjnego w województwie mazowieckim, 3,6 stopnia kwalifikacyjnego w województwach: lubelskim i wielkopolskim do 4,3 w województwie łódzkim.

Tabl. 12. Ocena stanu zasiewów ozimin w listopadzie

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w stopniach kwalifikacyjnych ^{a)}					
1991-1995 ^{b)}	3,5	3,5	3,5	3,5	•	3,4
1996-2000 ^{b)}	3,5	3,6	3,5	3,5	•	3,4
2001	3,6	3,5	3,5	3,5	•	3,5
2002	3,5	3,4	3,4	3,5	•	3,4
2003	3,6	3,7	3,6	3,6	•	3,6
2004	3,7	3,6	3,6	3,7	•	3,7
2005	3,3	3,3	3,2	3,3	3,2	3,2
2006	3,7	3,5	3,6	3,6	3,4	3,7
2007	3,7	3,6	3,7	3,6	3,5	3,7
2008	3,8	3,7	3,8	3,6	3,6	3,9
2009	3,6	3,6	3,7	3,6	3,6	3,8
2010	3,5	3,4	3,5	3,5	3,4	3,4
2011	3,5	3,4	3,6	3,5	3,4	3,8
2012	3,7	3,6	3,7	3,6	3,5	3,8

a/ Stopień "5" oznacza stan bardzo dobry, "4" - dobry, "3" - dostateczny, "2" - słaby, "1" - zły, klęskowy.

b/ Przeciętne roczne.

W optymalnych terminach agrotechnicznych zasiano około 84,7% powierzchni pszenicy ozimej (w 2011 r. – 79,2%), około 75,0% powierzchni żyta (w 2011 r. – 78,9%), około 86,7% powierzchni jęczmienia ozimego (w 2011 r. – 90,7%), około 76,4% powierzchni pszenżyta ozimego (w 2011 r. – 78,2%), około 68,6% powierzchni ozimych mieszanek zbożowych (w 2011 r. – 76,9%) i około 84,5% powierzchni rzepaku ozimego (w 2011 r. - 79,7%).

Tabl. 13. Struktura zasiewów powierzchni obsianej w optymalnym terminie agrotechnicznym według województw

Wyszczególnienie	Pszenica	Żyto	Jęczmień	Pszenżyto	Mieszanki zbożowe	Rzepak i rzepik
	w % powierzchni zasianej					
POLSKA	84,7	75	86,7	76,4	68,6	84,5
Dolnośląskie	90,0	95,3	94,7	95,0	96,0	95,7
Kujawsko-pomorskie	96,9	95,0	100,0	98,1	100,0	100,0
Lubelskie	85,0	90,0	94,7	85,0	92,0	80,5
Lubuskie	84,2	93,6	79,8	88,3	93,9	85,6
Łódzkie	94,1	92,3	96,2	91,7	94,1	97,4
Małopolskie	85,0	89,6	90,6	85,7	90,0	97,8
Mazowieckie	30,0	35,0	35,0	28,0	25,0	70,0
Opolskie	95,0	100,0	100,0	63,5	100,0	100,0
Podkarpackie	90,0	85,0	90,0	80,0	80,0	90,0
Podlaskie	85,0	80,0	95,0	70,0	90,0	65,0
Pomorskie	86,0	87,0	90,0	92,0	85,0	66,0
Śląskie	87,2	93,7	90,2	88,6	100,0	90,6
Świętokrzyskie	48,9	49,5	50,0	38,0	38,5	82,0
Warmińsko-mazurskie	81,8	80,0	90,3	81,7	80,0	83,6
Wielkopolskie	85,0	60,0	90,0	80,0	60,0	55,0
Zachodniopomorskie	93,6	91,3	84,1	93,3	100,0	96,7

Największy udział zasiewów **pszenicy ozimej** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko- pomorskim 96,9% i opolskim 95,0%, a najmniejszy w województwach: mazowieckim 30,0% i świętokrzyskim 48,9%.

Największy udział zasiewów **żyta** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: opolskim 100,0% i dolnośląskim 95,3%, a najmniejszy w województwach: mazowieckim 35,0% i świętokrzyskim 49,5%.

W województwach: opolskim i kujawsko-pomorskim wszystkie zasiewy **jęczmienia ozimego** pod zbiory w 2013 roku wykonano w optymalnym terminie agrotechnicznym, zaś w województwie mazowieckim w optymalnym terminie zasiano jedynie 35,0% areалу uprawy jęczmienia ozimego.

Największy udział zasiewów **pszenżyta ozimego** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwie kujawsko-pomorskim (98,1 %), a najmniejszy w województwach: mazowieckim (28,0%) i świętokrzyskim (38,0%).

Największy udział zasiewów **ozimych mieszanek zbożowych** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim, opolskim, śląskim i zachodniopomorskim (100,0%), a najmniejszy w województwach: mazowieckim (25,0%) i świętokrzyskim (38,5%).

Największy udział zasiewów **rzepaku i rzepiku ozimego** wykonanych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w województwach: kujawsko-pomorskim i opolskim (100,0%), a najmniejszy w województwach: wielkopolskim (55,0%) i podlaskim (65,0%).

Największy udział zasiewów **upraw ozimych** przeprowadzonych w optymalnym terminie agrotechnicznym zanotowano w południowo - zachodnim regionie kraju: 92,0% zasiewów zbóż i 97,1% powierzchni obsianej rzepakiem i rzepikiem.

CZEŚĆ TABELARYCZNA

POWIERZCHNIA, PŁONY I ZBIORY GŁÓWNYCH ZIEMIOPLÓDÓW ROLNICTWO OGÓLEM

Tabl. 14. Zboża ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Płony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	7803,0	7704,3	98,7	34,3	37,0	107,9	26767,4	28543,8	106,6
Dolnośląskie	511,2	521,0	101,9	45,6	46,8	102,6	2328,7	2437,5	104,7
Kujawsko-pomorskie	610,1	620,5	101,7	37,8	40,5	107,1	2306,5	2510,8	108,9
Lubelskie	832,5	805,0	96,7	31,1	32,5	104,5	2588,3	2618,5	101,2
Lubuskie	240,3	243,6	101,4	28,0	37,5	133,9	672,9	914,0	135,8
Łódzkie	593,7	589,8	99,4	31,9	31,0	97,2	1892,8	1831,1	96,7
Małopolskie	231,8	213,1	91,9	34,9	36,8	105,4	808,6	784,1	97,0
Mazowieckie	888,5	960,7	108,1	26,9	29,4	109,3	2390,1	2823,6	118,1
Opolskie	329,4	336,2	102,1	56,0	57,5	102,7	1845,0	1932,0	104,7
Podkarpackie	226,9	227,9	100,4	31,9	35,1	110,0	724,3	799,2	110,3
Podlaskie	473,7	452,3	95,5	26,3	29,2	111,0	1244,9	1322,2	106,2
Pomorskie	412,0	415,4	100,8	35,1	36,8	104,8	1445,0	1528,1	105,8
Śląskie	225,8	203,3	90,0	38,1	38,6	101,3	860,7	783,9	91,1
Świętokrzyskie	244,5	229,7	93,9	28,7	29,1	101,4	700,6	668,9	95,5
Warmińsko-mazurskie	449,3	403,1	89,7	35,5	38,4	108,2	1592,8	1547,4	97,1
Wielkopolskie	1083,2	1080,5	99,7	34,9	41,0	117,5	3776,8	4431,1	117,3
Zachodniopomorskie	450,0	402,4	89,4	35,3	40,0	113,3	1589,3	1611,4	101,4

Tabl. 15. Zboża podstawowe z mieszankami zbożowymi

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Płony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	7376,8	7063,8	95,8	32,9	34,6	105,2	24255,4	24412,6	100,6
Dolnośląskie	427,0	414,9	97,2	42,9	41,4	96,5	1832,1	1716,5	93,7
Kujawsko-pomorskie	568,3	538,7	94,8	35,7	36,2	101,4	2030,9	1950,8	96,1
Lubelskie	803,6	766,9	95,4	30,8	31,9	103,6	2472,1	2448,8	99,1
Lubuskie	219,1	216,3	98,7	26,5	36,2	136,6	581,1	782,0	134,6
Łódzkie	582,0	567,3	97,5	31,2	29,6	94,9	1817,6	1680,7	92,5
Małopolskie	217,4	195,9	90,1	32,7	33,8	103,4	710,7	662,1	93,2
Mazowieckie	855,7	915,9	107,0	25,9	28,3	109,3	2212,9	2587,7	116,9
Opolskie	288,1	283,2	98,3	50,8	51,1	100,6	1463,6	1447,3	98,9
Podkarpackie	209,3	203,9	97,4	30,2	32,4	107,3	632,8	660,1	104,3
Podlaskie	466,2	438,8	94,1	26,1	28,9	110,7	1215,8	1266,2	104,1
Pomorskie	399,8	401,5	100,4	35,5	37,2	104,8	1417,3	1493,2	105,4
Śląskie	209,2	184,7	88,3	35,6	35,4	99,4	744,7	653,5	87,8
Świętokrzyskie	237,3	222,9	93,9	28,4	28,8	101,4	674,6	643,0	95,3
Warmińsko-mazurskie	435,7	386,3	88,7	35,4	38,3	108,2	1542,1	1478,9	95,9
Wielkopolskie	1023,8	938,2	91,6	32,9	36,0	109,4	3365,0	3381,9	100,5
Zachodniopomorskie	434,3	388,5	89,4	35,5	40,2	113,2	1542,4	1559,9	101,1

Tabl. 16. Pszenica ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011=100
POLSKA	2258,7	2077,2	92,0	41,3	41,4	100,2	9339,2	8607,6	92,2
Dolnośląskie	258,4	238,6	92,3	48,1	44,8	93,1	1242,4	1069,9	86,1
Kujawsko-pomorskie	194,8	146,4	75,1	43,4	41,3	95,2	845,7	603,8	71,4
Lubelskie	299,6	277,8	92,7	36,2	36,1	99,7	1085,6	1001,8	92,3
Lubuskie	67,0	62,0	92,6	34,1	43,2	126,7	228,8	268,1	117,2
Łódzkie	107,6	85,5	79,4	38,6	33,6	87,0	415,6	287,2	69,1
Małopolskie	100,5	91,0	90,5	35,2	36,1	102,6	353,4	328,8	93,0
Mazowieckie	105,5	149,9	142,0	32,2	35,2	109,3	339,8	527,8	155,3
Opolskie	158,8	145,0	91,3	58,1	59,7	102,8	923,5	865,8	93,7
Podkarpackie	102,5	107,2	104,6	32,9	35,2	107,0	337,3	377,6	112,0
Podlaskie	41,8	42,3	101,1	30,4	32,6	107,2	127,2	137,8	108,3
Pomorskie	132,5	136,4	102,9	48,1	48,2	100,2	636,8	657,3	103,2
Śląskie	69,8	59,8	85,7	42,2	40,4	95,7	294,3	241,9	82,2
Świętokrzyskie	69,5	71,2	102,4	31,3	31,4	100,3	217,8	223,4	102,5
Warmińsko-mazurskie	157,7	150,5	95,4	42,0	44,0	104,8	662,1	661,8	99,9
Wielkopolskie	211,7	156,1	73,7	41,1	40,7	99,0	870,0	634,6	72,9
Zachodniopomorskie	181,0	157,6	87,0	41,9	45,7	109,1	758,7	720,0	94,9

Tabl. 17. Żyto

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011=100
POLSKA	1085,5	1042,0	96,0	24,0	27,7	115,4	2600,7	2888,1	111,1
Dolnośląskie	36,8	33,9	92,1	31,0	32,9	106,1	114,2	111,3	97,5
Kujawsko-pomorskie	63,5	55,2	86,9	24,6	28,4	115,4	156,2	156,7	100,3
Lubelskie	92,8	72,7	78,3	24,0	25,3	105,4	222,4	184,1	82,8
Lubuskie	46,8	44,5	95,1	20,8	31,6	151,9	97,4	140,7	144,5
Łódzkie	126,2	129,2	102,4	23,4	24,9	106,4	295,3	322,0	109,0
Małopolskie	7,5	5,9	78,1	27,3	29,2	107,0	20,6	17,1	83,4
Mazowieckie	206,6	189,3	91,6	20,0	22,6	113,0	413,6	426,9	103,2
Opolskie	14,9	13,9	93,6	36,4	37,1	101,9	54,1	51,6	95,4
Podkarpackie	14,1	9,1	65,0	24,4	25,8	105,7	34,3	23,6	68,8
Podlaskie	72,7	64,8	89,2	21,1	24,7	117,1	153,3	159,9	104,3
Pomorskie	61,6	62,1	100,7	25,5	29,6	116,1	157,2	184,1	117,2
Śląskie	28,2	24,1	85,2	26,9	28,2	104,8	76,1	67,8	89,1
Świętokrzyskie	21,5	19,8	92,1	22,7	22,9	100,9	48,8	45,4	93,0
Warmińsko-mazurskie	36,0	38,9	108,1	26,8	30,4	113,4	96,6	118,2	122,4
Wielkopolskie	187,9	195,0	103,8	24,3	29,6	121,8	457,2	577,5	126,3
Zachodniopomorskie	68,4	83,7	122,4	29,8	36,0	120,8	203,4	301,0	148,0

Tabl. 18. Jęczmień ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	1018,0	1160,6	114,0	32,7	36,0	110,1	3325,9	4180,2	125,7
Dolnośląskie	62,3	77,7	124,7	39,3	40,5	103,1	244,9	314,5	128,4
Kujawsko-pomorskie	104,1	161,9	155,5	32,1	36,5	113,7	334,1	590,6	176,8
Lubelskie	121,3	126,5	104,3	31,2	32,8	105,1	378,9	414,5	109,4
Lubuskie	37,5	38,6	102,9	23,8	34,3	144,1	89,5	132,4	148,0
Łódzkie	53,4	79,5	149,0	32,3	31,8	98,5	172,3	253,1	146,9
Małopolskie	42,3	38,2	90,4	34,2	35,6	104,1	144,4	136,3	94,4
Mazowieckie	58,5	61,6	105,3	28,3	31,2	110,2	165,3	191,9	116,1
Opolskie	61,8	68,1	110,2	45,8	46,5	101,5	282,9	316,5	111,9
Podkarpackie	19,9	16,4	82,6	30,1	31,9	106,0	59,9	52,4	87,4
Podlaskie	22,7	20,1	88,3	26,7	29,5	110,5	60,8	59,2	97,3
Pomorskie	51,4	47,8	93,0	32,2	34,8	108,1	165,3	166,2	100,6
Śląskie	31,2	33,3	106,6	35,2	35,5	100,9	110,0	118,1	107,4
Świętokrzyskie	52,3	54,1	103,4	28,9	29,8	103,1	151,4	161,3	106,5
Warmińsko-mazurskie	50,8	36,5	71,9	31,1	33,7	108,4	158,0	123,2	78,0
Wielkopolskie	173,9	234,6	134,9	32,6	38,6	118,4	566,3	905,6	159,9
Zachodniopomorskie	74,6	65,6	88,0	32,5	37,2	114,5	242,0	244,5	101,0

Tabl. 19. Owies

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	546,2	513,8	94,1	25,3	28,6	113,0	1381,6	1467,9	106,2
Dolnośląskie	22,4	23,8	106,4	30,2	31,3	103,6	67,6	74,6	110,3
Kujawsko-pomorskie	14,5	19,8	135,9	25,6	31,3	122,3	37,2	61,9	166,3
Lubelskie	66,1	66,8	101,1	24,6	28,2	114,6	162,6	188,2	115,8
Lubuskie	13,1	14,4	109,9	19,1	29,0	151,8	25,1	41,8	166,7
Łódzkie	50,1	46,9	93,6	25,8	27,7	107,4	129,1	130,1	100,7
Małopolskie	19,5	17,5	89,8	25,8	26,4	102,3	50,4	46,2	91,8
Mazowieckie	96,8	86,2	89,1	22,0	25,3	115,0	212,9	218,3	102,5
Opolskie	6,9	6,8	97,5	36,7	38,6	105,2	25,5	26,1	102,4
Podkarpackie	23,6	25,1	106,8	26,2	27,5	105,0	61,7	69,2	112,3
Podlaskie	51,8	45,1	87,0	24,6	27,8	113,0	127,4	125,1	98,2
Pomorskie	34,9	35,7	102,3	27,6	29,1	105,4	96,3	103,8	107,8
Śląskie	17,4	13,9	79,8	30,6	31,9	104,2	53,4	44,4	83,1
Świętokrzyskie	16,1	13,3	82,2	22,6	23,2	102,7	36,5	30,7	84,3
Warmińsko-mazurskie	27,8	22,9	82,3	29,0	31,3	107,9	80,7	71,6	88,6
Wielkopolskie	45,1	50,2	111,3	23,7	31,5	132,9	106,8	158,4	148,3
Zachodniopomorskie	39,9	25,3	63,4	27,2	30,7	112,9	108,4	77,5	71,5

Tabl. 20. Pszenżyto ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	1269,3	991,8	78,1	33,4	33,8	101,2	4235,3	3349,2	79,1
Dolnośląskie	33,8	26,8	79,4	36,3	36,9	101,7	122,6	98,8	80,6
Kujawsko-pomorskie	122,1	62,1	50,9	37,0	35,5	95,9	451,7	220,2	48,7
Lubelskie	100,5	98,1	97,6	28,4	28,8	101,4	286,0	283,0	99,0
Lubuskie	34,6	35,0	101,1	28,1	37,5	133,5	97,3	131,2	134,9
Łódzkie	130,3	74,6	57,3	35,0	30,2	86,3	456,2	225,2	49,4
Małopolskie	14,8	16,0	108,1	30,0	31,0	103,3	44,2	49,6	112,0
Mazowieckie	186,7	183,8	98,5	29,7	30,3	102,0	554,1	556,2	100,4
Opolskie	19,2	17,1	88,9	45,6	41,9	91,9	87,6	71,5	81,7
Podkarpackie	14,7	18,2	124,3	28,2	30,0	106,4	41,3	54,6	132,3
Podlaskie	72,8	76,3	104,7	28,7	31,7	110,5	209,0	241,7	115,6
Pomorskie	66,1	63,4	95,8	32,1	34,0	105,9	212,2	215,3	101,4
Śląskie	35,8	31,7	88,7	34,8	34,5	99,1	124,6	109,5	87,9
Świętokrzyskie	42,1	36,9	87,7	28,1	28,4	101,1	118,4	104,9	88,6
Warmińsko-mazurskie	90,8	79,5	87,6	35,8	39,1	109,2	325,6	311,4	95,6
Wielkopolskie	248,8	125,1	50,3	36,8	39,0	106,0	915,2	487,2	53,2
Zachodniopomorskie	56,1	47,2	84,1	33,7	40,1	119,0	189,3	188,9	99,8

Tabl. 21. Mieszanki zbożowe ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	1199,2	1278,3	106,6	28,1	30,7	109,3	3372,7	3919,6	116,2
Dolnośląskie	13,4	14,2	105,4	30,1	33,4	111,0	40,4	47,3	117,1
Kujawsko-pomorskie	69,3	93,4	134,8	29,7	34,0	114,5	205,9	317,6	154,2
Lubelskie	123,3	124,9	101,3	27,3	30,2	110,6	336,6	377,1	112,0
Lubuskie	20,1	21,8	108,5	21,5	31,2	145,1	43,1	67,9	157,4
Łódzkie	114,4	151,6	132,5	30,5	30,6	100,3	349,0	463,1	132,7
Małopolskie	32,7	27,3	83,4	29,8	30,8	103,4	97,7	84,1	86,1
Mazowieckie	201,6	245,1	121,6	26,1	27,2	104,2	527,1	666,7	126,5
Opolskie	26,4	32,3	122,0	34,0	35,8	105,3	89,9	115,7	128,7
Podkarpackie	34,6	27,7	80,0	28,4	29,9	105,3	98,3	82,7	84,1
Podlaskie	204,3	190,3	93,1	26,3	28,5	108,4	538,0	542,5	100,8
Pomorskie	53,2	56,2	105,7	28,1	29,6	105,3	149,5	166,4	111,3
Śląskie	26,8	21,9	81,7	32,2	32,8	101,9	86,3	71,9	83,2
Świętokrzyskie	35,7	27,6	77,3	28,5	28,0	98,2	101,7	77,4	76,1
Warmińsko-mazurskie	72,5	57,9	79,9	30,2	33,3	110,3	218,9	192,7	88,0
Wielkopolskie	156,4	177,1	113,3	28,7	34,9	121,6	449,5	618,5	137,6
Zachodniopomorskie	14,4	9,1	63,1	28,1	30,8	109,6	40,6	28,0	69,0

Tabl. 22. Rzepak i rzepik ogółem

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	830,1	720,3	86,8	22,4	26,4	117,9	1861,8	1902,9	102,2
Dolnośląskie	125,3	110,3	88,1	26,0	24,3	93,5	325,2	268,4	82,5
Kujawsko-pomorskie	104,9	49,3	47,0	19,3	23,8	123,3	202,4	117,2	57,9
Lubelskie	40,1	43,7	108,8	24,1	24,4	101,2	96,9	106,6	110,1
Lubuskie	39,0	33,1	84,9	20,2	28,7	142,1	78,8	95,1	120,7
Łódzkie	17,8	10,4	58,4	19,5	18,1	92,8	34,7	18,8	54,3
Małopolskie	3,9	4,9	126,8	25,7	29,3	114,0	10,0	14,4	144,3
Mazowieckie	50,7	42,1	83,1	22,2	25,2	113,5	112,3	106,1	94,5
Opolskie	87,1	54,4	62,5	29,1	30,5	104,8	253,3	165,7	65,4
Podkarpackie	16,8	18,8	111,8	22,4	25,2	112,5	37,6	47,4	126,0
Podlaskie	7,0	8,0	115,2	26,4	28,8	109,1	18,4	23,2	125,8
Pomorskie	59,3	54,6	92,0	23,1	29,2	126,4	137,3	159,5	116,2
Śląskie	16,0	19,0	118,5	25,2	26,7	106,0	40,3	50,6	125,5
Świętokrzyskie	5,3	8,3	156,0	20,4	24,2	118,6	10,9	20,2	185,5
Warmińsko-mazurskie	59,5	70,1	117,7	21,1	28,2	133,6	125,7	197,3	157,1
Wielkopolskie	127,5	86,5	67,8	20,2	23,6	116,8	257,5	203,8	79,2
Zachodniopomorskie	69,9	106,8	152,6	17,2	28,9	168,0	120,5	308,5	256,0

Tabl. 23. Ziemiaki

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011=100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	406,4	373,0	91,8	230	242	105,2	9361,8	9041,3	96,6
Dolnośląskie	23,7	26,5	111,8	259	278	107,3	614,7	735,9	119,7
Kujawsko-pomorskie	19,5	21,2	108,5	235	242	103,0	457,5	512,9	112,1
Lubelskie	38,3	32,8	85,4	234	230	98,3	897,8	751,7	83,7
Lubuskie	8,3	10,3	123,2	222	249	112,2	185,5	256,4	138,2
Łódzkie	45,4	41,7	91,9	261	266	101,9	1184,2	1110,5	93,8
Małopolskie	33,6	28,1	83,7	203	219	107,9	682,9	617,1	90,4
Mazowieckie	53,2	46,0	86,4	209	221	105,7	1114,1	1015,7	91,2
Opolskie	9,5	11,8	124,3	302	309	102,3	286,0	363,7	127,2
Podkarpackie	34,5	27,5	79,5	198	219	110,6	682,3	601,4	88,1
Podlaskie	17,6	12,7	72,1	202	210	104,0	355,1	266,8	75,1
Pomorskie	23,2	23,4	101,0	248	255	102,8	575,7	598,8	104,0
Śląskie	12,9	8,4	65,1	224	219	97,8	289,0	184,3	63,8
Świętokrzyskie	21,5	20,6	95,6	200	199	99,5	431,3	410,2	95,1
Warmińsko-mazurskie	10,3	10,2	99,0	211	207	98,1	217,3	211,1	97,1
Wielkopolskie	41,2	40,5	98,3	253	273	107,9	1043,8	1105,9	105,9
Zachodniopomorskie	13,6	11,5	84,5	254	260	102,4	344,7	299,1	86,8

Tabl. 24. Buraki cukrowe

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	203,5	212,0	104,2	574	547,1	95,3	11674,2	11599,6	99,4
Dolnośląskie	18,8	19,6	104,3	635	594	93,5	1191,1	1162,4	97,6
Kujawsko-pomorskie	37,6	40,5	107,5	561	549	97,8	2111,6	2221,4	105,2
Lubelskie	31,3	33,1	105,7	545	530	97,3	1705,7	1754,5	102,9
Lubuskie	2,0	2,2	107,2	374	483	129,0	75,0	103,9	138,5
Łódzkie	7,2	7,7	106,6	493	525	106,5	355,7	403,9	113,5
Małopolskie	1,0	1,0	100,6	631	579	91,7	64,1	59,1	92,2
Mazowieckie	12,6	10,9	86,7	400	455	113,7	504,2	496,8	98,5
Opolskie	15,0	16,5	110,0	677	593	87,6	1013,0	976,2	96,4
Podkarpackie	3,3	3,8	115,4	487	552	113,4	160,5	209,9	130,8
Podlaskie	0,7	0,1	15,5	451	531	117,8	32,3	5,9	18,3
Pomorskie	10,2	10,7	104,7	542	514	94,9	553,9	550,3	99,3
Śląskie	2,2	1,7	77,0	535	518	96,9	115,7	86,2	74,6
Świętokrzyskie	4,4	2,9	65,5	655	560	85,4	291,4	163,0	55,9
Warmińsko-mazurskie	2,9	3,2	109,4	496	476	95,9	145,7	152,9	104,9
Wielkopolskie	42,5	46,8	110,3	607	560	92,3	2579,4	2623,3	101,7
Zachodniopomorskie	11,8	11,4	96,9	659	553	83,9	774,8	629,7	81,3

Tabl. 25. Łąki trwałe

WOJEWÓDZTWA	Powierzchnia w tys. ha			Plony z 1 ha w dt			Zbiory w tys. ton		
	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100	2011	2012	2011 = 100
POLSKA	2588,7	2521,3	97,4	50,5	51,9	102,8	13084,9	13082,5	100,0
Dolnośląskie	111,6	112,0	100,4	42,8	45,4	106,1	478,0	508,5	106,4
Kujawsko-pomorskie	85,1	86,9	102,2	52,6	53,4	101,5	447,8	463,9	103,6
Lubelskie	210,3	209,5	99,6	42,8	44,2	103,3	900,4	925,3	102,8
Lubuskie	82,4	84,0	101,8	35,1	38,0	108,3	289,7	319,3	110,2
Łódzkie	129,1	135,5	105,0	62,9	59,3	94,3	812,3	803,6	98,9
Małopolskie	220,6	195,1	88,4	46,8	45,3	96,8	1031,7	883,7	85,7
Mazowieckie	494,1	398,5	80,6	55,7	61,3	110,1	2753,4	2443,1	88,7
Opolskie	36,6	41,5	113,3	70,3	57,3	81,5	257,3	237,4	92,3
Podkarpackie	171,0	172,2	100,7	43,2	39,3	91,0	738,7	676,1	91,5
Podlaskie	294,5	303,6	103,1	55,6	57,4	103,2	1636,6	1743,1	106,5
Pomorskie	88,6	95,9	108,2	38,0	44,0	115,8	336,5	422,1	125,4
Śląskie	80,0	70,9	88,7	47,8	44,6	93,3	382,3	316,3	82,7
Świętokrzyskie	96,0	95,4	99,3	50,3	52,2	103,8	482,8	497,9	103,1
Warmińsko-mazurskie	160,3	181,9	113,5	56,4	59,0	104,6	903,5	1073,0	118,8
Wielkopolskie	219,0	227,5	103,9	55,2	58,2	105,4	1207,9	1322,8	109,5
Zachodniopomorskie	109,5	111,0	101,4	38,9	40,2	103,3	426,0	446,2	104,7